

**Kvalitetsredovisning
för sfi i Stockholms stad
läsåret 2009-2010**

Innehållsförteckning

Inledning	3
Organisatoriska förutsättningar	4
Målgrupp och inriktning	
Utbildningsanordnare	
Finansiering	
Sfi-centrum	
Antal studerande inom sfi och på respektive studieväg	
Kvalitetsarbetet på enheterna	6
Anvisningarna	
Delaktighet i kvalitetsarbetet – studerande och personal	
Kvalitetsredovisningarnas kvalitet	
Sammanfattande slutsats	
Identifierade utvecklingsområden 2009/2010.....	8
Uppföljning av mål och åtaganden	9
Normer och värden	9
Mål	
Bedömning och analys av måluppfyllelsen	
Sammanfattande slutsats	
Kunskaper samt Bedömning och betyg	10
Mål	
Betygsresultat	
Indikator	
Bedömning och analys av måluppfyllelsen	
Provresultat nationella prov	
Bedömning och analys av måluppfyllelsen	
Sammanfattande slutsats	
Ansvar och inflytande	15
Mål	
Bedömning och analys av måluppfyllelsen	
Sammanfattande slutsats	
Utbildningsval – arbete och samhällsliv	17
Mål	
Bedömning och analys av måluppfyllelsen	
Sammanfattande slutsats	
Sammanfattande bedömning och analys	19
Identifierade utvecklingsområden 2010/2011.....	19
Bilaga betygsstatistik per kurs och anordnare 2009/2010	20

Inledning

I detta dokument återges en övergripande bild av stadens svenskundervisning för invandrare (sfi). Fokus ligger på uppnådda resultat och kvalitetsarbetet i stort.

Sfi styrs av nationella mål i skollag, förordningar, läroplan och kursplan. Stockholms stads mål för sfi utgår från de nationella målen och återfinns i stadens skolplan men också i budget och ansvarig nämnds verksamhetsplan. Målen finns dessutom nedbrutna och reglerade i de avtal staden tecknat med de privata utbildningsanordnarna. De kommunala skolorna verkar under likvärdiga förutsättningar som de privata. Varje enhet ska utifrån de övergripande målen upprätta en arbetsplan/verksamhetsplan som genomsyras av dessa mål och riktlinjer.

Varje kommun är skyldig att årligen upprätta en kvalitetsredovisning på kommunal nivå för all kommunalt bedriven förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skolverksamhet. På verksamhetsnivån gäller skyldigheten att upprätta en kvalitetsredovisning på varje skola. Sfi är en egen skolform och ska därför på nämndnivå ha en egen kvalitetsredovisning som sedan integreras i stadens övergripande redovisning. Sfi i Stockholms stad är organiserad under Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Kvalitetsredovisningen syftar till att främja det interna kvalitetsarbetet och därmed måluppfyllelsen inom respektive skolform. Kvalitetsredovisningen är ett slags utvärdering av den egna verksamheten under föregående läsår och därmed ett av enheternas viktigaste dokument. Den utgör ett naturligt underlag för dialog mellan förvaltning/beställare och lokal anordnare/utförare. Kvalitetsredovisningen fångar upp utvecklingsområden och utgör följaktligen ett viktigt underlag för strategiska beslut i arbetsplan/verksamhetsplan.

I Skolverkets allmänna råd för kvalitetsredovisning¹ framgår följande; "Kvalitetsarbetet syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse och att vidta lämpliga åtgärder. För att förbättringar skall bestå och kvaliteten höjas behöver utvecklingen följas över tid. Den skriftliga kvalitetsredovisningen är ett verktyg för att regelbundet stämna av hur långt verksamheten kommit i det löpande förbättringsarbetet. Arbetet med att förbättra kvaliteten och måluppfyllelsen har flera faser som länkar i varandra. Det är viktigt att se hela kedjan och att varje del i denna är beroende av den förra och påverkar den senare delen. Sett över en längre tidsperiod ingår det att kartlägga verksamheten för att identifiera områden som är särskilt angelägna att förbättra."

Förvaltningens kvalitetsredovisning bygger på enheternas kvalitetsredovisningar samt de kunskaper förvaltningen tillägnat sig genom den tillsyn som bedrivs och de dialoger som förts mellan förvaltning och anordnare. Den är en bedömning av hur stadens sfi fungerar - vilka resultat som uppnåtts, vad som fungerar bra, vad som behöver förbättras. Under detta år har

¹ Skolverkets allmänna råd för kvalitetsredovisning, 2006, s 11. www.skolverket.se

viktiga bidrag till bedömningen också varit Skolinspektionens kvalitetsgranskning² av stadens sfi och stadens Brukarundersökning³.

Denna kvalitetsredovisning inleds med en beskrivning av de organisatoriska förutsättningarna för sfi och en kort redogörelse för kvalitetsarbetet på de olika enheterna. Därefter tas de olika läroplansmålen upp och slutligen presenteras de utvecklingsområden förvaltningen identifierat.

Organisatoriska förutsättningar

Vuxenutbildningen i Stockholm utmärks av valfrihet och flexibilitet och staden har sedan början av 2000-talet upphandlat utbildning parallellt med drift i egen regi. Inom sfi trädde valfrihetssystemet i kraft 2001 då verksamheten konkurrensutsattes första gången. Den studerande väljer själv utbildningsanordnare, omfattning och studietid.

Nuvarande organisation gäller sedan den 1 juli 2008 och karaktäriseras av att:

- utbildningsanordnarna ska erbjuda samtliga studerande en introduktion på minst två veckor
- utbildningsanordnarna ska ha studie- och yrkesvägledare
- utbildningsanordnarna på studieväg 1 och studieväg 2 kan använda delar av timresursen till praktik för de studerande
- utbildningsanordnarna ska ha behöriga lärare – lärare som har minst 60 hp (40 gamla poäng) i svenska som andraspråk
- utbildningsanordnarna ska erbjuda flexibla lösningar så att studerande som får arbete eller heltidspraktik kan fortsätta med sina studier
- utbildningsanordnarna styr över timresursen – timmar som en individ har kvar sparas i en timbank hos anordnaren och kan användas till studerande som behöver fler timmar än de tilldelade för att nå målen.

Målgrupp och inriktning

Sfi-undervisningen vänder sig till målgruppen invandrare och flyktingar som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket. Undervisningen är uppdelad i tre olika studievägar utifrån de studerandes bakgrund och studieförutsättningar - studieväg 1 vänder sig till analfabeter och kortutbildade, studieväg 3 till högutbildade med goda studieförutsättningar och studieväg 2 till övriga. Varje studieväg är sedan uppdelad i två kurser.

Utbildningsanordnare

Sfi har under läsåret 2009/2010 bedrivits av fem upphandlade utbildningsanordnare och av tre skolor i egen regi.

De privata utbildningsanordnarna har svarat för drygt 80 % av verksamheten och haft lokaler över hela staden. ABF Stockholm på Sveavägen, Competens Utbildning AB i Högdalen,

² Skolinspektionens kvalitetsgranskning av svenskundervisning för invandrare (sfi) i Stockholms kommun 2010-04-19 Dnr 40-2009:1809

³ Brukarundersökning 2010 – svenska för invandrare. En undersökning genomförd av TNS SIFO på uppdrag av Stockholms stad

Kista, Lunda och Vinsta, Hermods AB i Stadshagen och Liljeholmen, Lernia AB i Kista, Globenområdet och Liljeholmen samt Utbildningsborgen AB i Alvik och Enskede.

Egen regi har verksamhet på tre enheter, SFI Söderort i Vårberg med särskilda kurser för äldre vid Mariatorget, Stockholms intensivsvenska för akademiker (SIFA) på Åsö vid Skanstull och SFI Västerort i Tensta. Även inom ramen för Rekryteringsprogrammet med lokaler i Frans Schartaus handelsinstitut har sfi bedrivits i mindre omfattning.

Competens Utbildning AB, Hermods AB, Lernia AB och egen regi har haft studerande på alla studievägar medan ABF Stockholm och Utbildningsborgen AB har haft studerande på studieväg 2 och 3.

Svenskundervisning för yrkesutbildade, så kallade sfx-utbildningar, för färdigutbildade utländska lärare och civilingenjörer har bedrivits av den kommunala enheten SIFA. I februari 2010 startade där också en sfx-utbildning för ekonomer, jurister, samhälls-, personal och systemvetare. SFI Söderort har dessutom haft en sfx-utbildning för lastbilsförare. Samarbete har skett med Stockholms universitet, KTH, Södertörns Högskola, Jusek och Tya.

Studerande som har funktionsnedsättning eller andra svårigheter har erbjudits tekniska hjälpmedel eller enskild undervisning. För studerande som inte kunnat delta i reguljär undervisning har erbjudits olika alternativ:

- sfi för synskadade och blinda - Västerorts vuxengymnasium
- sfi för hörselskadade - utbildningsplatser har köpts av Huddinge kommun
- teckenspråk för invandrare - som försöksverksamhet i Dövas hus tillsammans med Västanviks folkhögskola
- alternativ sfi för studerande som av psykosociala skäl inte kunnat delta i reguljär sfi - Utbildningsborgen på Högbergsgatan

Finansiering

Sfi finansieras via en fast schablon baserad på antalet producerade helårsplatser där en helårsplats är 528 studerandetimmar på ett år. Utbildningsanordnarna erhåller ersättning utifrån antalet erbjudna timmar för varje studerande. Ersättningen är differentierad utifrån studieväg, lägst ersättning för studieväg 3 och högst för studieväg 1. Utbildningsanordnarna får 80 procent av ersättningen månaden efter genomförd undervisning medan de övriga tjugo procenten utbetalas först när den studerande klarat målen för kursen och fått betyg eller om den studerande genom utbildningsanordnaren fått en anställning på minst halvtid.

Sfi-Centrum

SFI-centrum är den enhet som tar emot sökande till stadens sfi, gör en första kartläggning och nivåbedömning, samt svarar för information om stadens sfi. Under redovisningsperioden har SFI-centrum tagit emot drygt 16 000 besökare och testat in 7 725 sökanden till sfi. 24 stycken av de sökande har efter påbörjade studier fått en förändrad kategorisering av enheterna. Pedagogerna på SFI-centrum genomförde också 68 prövningar i sfi.

Antal studerande inom sfi och på respektive studieväg

Under läsåret har 16 026 personer deltagit i sfi-studier, en ökning med 1 505 personer jämfört med föregående läsår. Antalet helårsplatser var 8 950 vilket motsvarar drygt 4,7 miljoner

timmar. En sfi-studerande har rätt att läsa minst 15 timmar per vecka men antalet timmar som var och en läser varierar, en kvällsstuderande läser vanligen 6 timmar per vecka medan vissa yrkesinriktningar innebär 20 – 30 studietimmar per vecka.

Tabell

Läsår	Antal studerande	Antal hel-årsplatser	Kommunal regi i %	Privat regi i %
2005/2006	10 481	5 077	32	68
2006/2007	12 956	6 195	31,3	68,7
2007/2008	13 707	7 270	31	69
2008/2009	14 521	7 597	24,7	75,3
2009/2010	16 026	8 950	17,2	82,8

Inom respektive studieväg återfanns under läsåret 6,1 % inom studieväg 1, 53,1 % inom studieväg 2 och 40,8 % inom studieväg 3. Detta innebär en viss förändring från föregående läsår med en minskning på både studieväg 1 och 2 från 6,5 % respektive 57 % och en ökning av andelen studerande på studieväg 3 som föregående läsår motsvarade 36,5 %.

Andelen kvinnor har inom sfi-utbildningen i Stockholm nästan alltid varit högre än männen. Det gäller även detta läsår vilket framgår av nedanstående tabell.

Fördelningen kvinnor/män inom sfi de senaste fem åren

Läsår	Kvinnor	Män
2005/2006	58 %	42 %
2006/2007	48 %	52 %
2007/2008	55 %	45 %
2008/2009	56 %	44 %
2009/2010	56 %	44 %

De studerande är unga, hela 75,5 procent är under 40 år. Den största åldersgruppen är de mellan 25 och 29 år, 3 991 personer, och den näst största är de mellan 30 och 34 år, 3 741 personer.

De största språkgrupperna är arabisktalande som utgör ca 17 % av hela studerandegruppen följt av somali- och spansktalande på vardera ca 8 % och därefter av tigrinjatalande på ca 7 %. De flesta av Stockholms sfi-studerande bor i stadsdelarna Kista-Rinkeby eller Enskede-Årsta-Vantör. En stor andel bor också i stadsdelarna Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta och Skärholmen.

Kvalitetsarbetet på enheterna

Anvisningarna

Kvalitetsredovisningarna för föregående period, 2008/2009, följdes upp hösten 2009 vid möten där respektive enhets redovisning gicks igenom med ledningen. Feed back lämnades på både övergripande nivå och på detaljnivå. Då togs beslut att inför årets redovisningar tidigarelägga dessa dialogmöten så att enheterna skulle ha möjlighet att göra justeringar och

kompletteringar i syfte att höja kvaliteten på redovisningarna och förtydliga kopplingen till arbetsplanen.

Under ett antal år har gemensamma preciserade anvisningar funnits som stöd för enheterna i deras arbete med kvalitetsredovisningen och med arbetsplanen/verksamhetsplanen. Anvisningarna inför årets kvalitetsredovisning skickades ut till enheterna i april månad och följdes i maj månad upp av en gemensam genomgång av anvisningarna. Vid uppföljningsmötet låg fokus på Skolinspektionens rapport och resultaten av Brukarundersökningen. Dessutom poängterades vikten av ordentlig analys i de kommande kvalitetsredovisningarna.

Tanken bakom upplägget med de preciserade anvisningarna är att dokumenten ska hänga samman, att arbetsplanen ska bygga på de erfarenheter som gjorts under föregående läsår och att de utvecklingsområden som redovisas i kvalitetsredovisningen ska överföras till arbetsplanen i syfte att de två dokumenten ska fungera som aktiva dokument i kvalitetsarbetet på enheterna.

Kvalitetsredovisningen skulle lämnas in den 15 september och arbetsplanen den 15 oktober. Samtliga externa anordnare lämnade in sina redovisningar i tid. Arbetsplanens inlämningsdatum justerades vid dialogmötet.

Delaktighet i kvalitetsarbetet - studerande och personal

Enheterna ska beskriva hur personal och studerande varit delaktiga i processen att ta fram underlag för kvalitetsredovisning och arbetsplan. Beskrivningen av hur kvalitetsarbetet har organiserats säger sällan något om omfattning och engagemang av de studerandes eller medarbetarnas delaktighet. Framförallt är det personalgrupper och ledning som har arbetat med kvalitetsredovisningen men nästan samtliga enheter uppger att de studerande är involverade i kvalitetsarbetet genom enkäter, utvärderingar och diskussioner med ledningen i någon form av studeranderåd (dialogmöten, elevkonferens, elevmöte, deltagarråd, samrådsmöte, skolkonferens). Det verkar som om enheterna liksom föregående år försöker finna former för att på ett systematiskt sätt involvera de studerande.

Kvalitetsredovisningarnas kvalitet

Samtliga enheter har lämnat in kvalitetsredovisningar men deras kvalitet är precis som under föregående år mycket ojämn. I arbetet med årets kvalitetsredovisningar ingick uppföljningsmöten där materialet diskuterades och enheterna fick återkoppling på sina inlämnade kvalitetsredovisningar. Enheterna gjorde därefter revideringar och förtydliganden innan den slutgiltiga redovisningen sammanställdes. Trots återkopplingen och möjligheten att revidera är kvaliteten på kvalitetsredovisningarna väldigt skiftande.

Lernia AB har även i år gjort kvalitetsredovisning som utmärker sig genom att redovisa sin verksamhet helt i enlighet med anvisningarna. De redovisar tydligt vilka mål de haft under läsåret, hur de arbetat för att nå dem och redogör för hur väl man uppfyllt dessa och gör en transparent bedömning och analys av arbetet och drar utifrån detta slutsatser om vilka utvecklingsområden som finns. ABF har gjort en klar och tydlig redovisning av sin verksamhet i sin kvalitetsredovisning.

När det gäller de andra enheterna varierar kvaliteten av redovisningen, framförallt vad gäller kontinuitet i kvalitetsarbetet, kopplingen mellan mål och resultat och vilka slutsatser man drar. En del enheter lyfter upp områden de redan konstaterar sig vara bra på, medan områden som borde utvecklas inte nämns i målsättningen inför nästa år. Konstateras kan också att det för vissa enheter har varit svårt att välja ut några prioriterade områden, man vill satsa på väldigt många saker samtidigt och missar att göra prioriteringen.

Sammanfattande slutsats

Ett prioriterat utvecklingsområde under läsåret var att satsa på insatser som stödjer anordnarna i kvalitetsarbetet. Förvaltningen konstaterar att insatserna inte varit tillräckliga i ambitionen att få kvalitetsarbetet att upplevas som en naturlig del i utvecklingsarbetet på enheterna. Under detta läsår kommer därför förvaltningen att ha kvalitetsarbetet som en återkommande punkt på dagordningen i kontakterna med enheterna.

Förvaltningen konstaterar också att det återstår en del att göra för att kunna tala om en reell delaktighet bland främst studerande men också till viss del personal i kvalitetsarbetet. Förvaltningen kommer att i dialog med anordnarna uppmuntra dem till att i arbetsplanerna förtydliga processerna där de studerande är delaktiga i själva kvalitetsarbetet och inte endast lämnar underlag genom t.ex. enkäter.

Identifierade prioriterade utvecklingsområden 2009/2010

Förvaltningen redovisade i föregående års kvalitetsredovisning nedanstående prioriterade utvecklingsområden:

- satsa på olika insatser som stöder anordnarna i kvalitetsarbetet t.ex. dialogmöten med anordnarna under arbetet med kvalitetsredovisningen.
- även fortsättningsvis anordna gemensamma seminarier kring kursmål, bedömning och betygsättning
- enheterna utvecklar konkreta arbetssätt kring normer och värden så att detta blir ett kontinuerligt inslag i verksamheten
- enheterna utvecklar konkreta arbetssätt för att upptäcka mobbning och kränkande särbehandling
- enheterna utarbetar metoder för att höja resultaten framför allt på studieväg 1 kurs B
- enheterna fortsätter att utveckla arbetsformer och metoder som leder till ett reellt inflytande i undervisningen
- enheterna fortsätter att utveckla yrkesinriktad sfä samt utökar kontakten med det omgivande samhället

Arbetssätt, resultat och analys av ovanstående prioriterade områdena redovisas i Uppföljning av mål och åtaganden.

Uppföljning av mål och åtaganden

Normer och värden samt utvärdering av likabehandlingsplanen

Mål

"Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling." (Lpf 94)

"Skolans arbete ska genomsyras av respekt för den enskilda individen, och förmedla grundläggande humanistiska och demokratiska värderingar till eleverna." (Skolplan för Stockholms stad)

Prioriterade utvecklingsområden under perioden

- enheterna utvecklar konkreta arbetssätt kring normer och värden så att detta blir ett kontinuerligt inslag i verksamheten
- enheterna utvecklar konkreta arbetssätt för att upptäcka mobbning och kränkande särbehandling

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

I enheternas kvalitetsredovisningar framkommer det att man upplever att det på skolorna är en god arbetsmiljö. Alla anordnare tar i sin redovisning upp kopplingen av en god studie- och arbetsmiljö med ett gott bemötande, en god stämning bland personalen och ett snabbt agerande vid konflikt. Dessa påståenden beläggs ofta inte i resultatredovisningen. Vissa enheter har tagit upp Brukarundersökningen från mars 2010 som visar att majoriteten av de studerande, 89 % – 92 %, under området *Trygghet* uppger att de känner sig trygga på skolan och att de blir bemötta med respekt av sina lärare, medstuderande och övrig personal på skolan.

Det är svårt att i kvalitetsredovisningarna utläsa hur arbetet med normer och värden konkret på enheterna går till. Det är oftast allmänna beskrivningar och det är fortfarande stort fokus på klassråd/studeranderåd/skolråd/skolkonferenser/dialogmöten och på informella möten där ansvaret att diskussioner om normer och värden genomförs ligger på den enskilde läraren. De flesta enheterna stannar i beskrivningen av både arbetssätt och analys vid att beskriva den yttre miljön och ett allmängiltigt bemötande och endast ett fåtal ger uttryck för ett mer medvetet och systematiserat arbetet med normer och värden.

Ett undantag till ovanstående är Lernia som berättar att de har tagit fram en lokal likabehandlingsplan och bildspel som hjälp att synliggöra och diskutera frågor gällande normer och värden i grupperna tillsammans med de studerande. De konstaterar att det återstår arbete med att implementera och förankra innehållet och att bättre återkoppla resultat till de studerande, men det framgår att en mer konkret och systematiserat arbete har påbörjats.

Competens, Hermods och Lernia lyfter upp vikten av att vidareutveckla arbetet med likabehandling och att fortsätta arbetet med att fördjupa kunskapen om demokratisering, om rättigheter och skyldigheter samt vilket lagrum som finns. Competens bedömer också att deras interna uppföljning behöver utvecklas för att få till ett mått på graden av trygghet kopplad till likabehandlingsplanen. De lyfter också upp vikten av att tydliggöra hur man når fram med synpunkter och till vem man ska vända sig. Hermods tar i redovisningen upp ett konkret fall och konstaterar att de inför kommande period kommer att arbeta med hbtq-frågor för en ökad förståelse och insikt.

Utbildningsborgen tar upp att det på alternativ sf1 har varit svårt att arbeta med frågeställningarna med hänsyn till de studerandes erfarenheter. Ett försök genomfördes under perioden som skapade oro varför man valde att ha en vaksam hållning till dessa diskussioner.

Sammanfattande slutsats

Förvaltningen konstaterar att det liksom tidigare år är så att en hel del av det som lyfts fram i de olika redovisningarna är bra och stämmer väl överens med målsättningen för Staden, liksom att resultatet från Brukarundersökningen visar på ett gott resultat inom området. Dock kan förvaltningen konstatera att värdegrundsarbetet på enheterna rent generellt bör utföras mer medvetet, aktivt, konkret och systematiserat för samtliga studerande i det vardagliga arbetet.

Kunskaper samt Bedömning och betyg

Mål

"Skolan ska sträva efter att varje elev tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram" (Lpf 94).

Skolan ska sträva efter att varje elev tar ansvar för sitt lärande och sina studieresultat – och kan bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven i kursplanerna. (Lpf 94).
Kunskap i fokus (Skolplan för Stockholms stad)

Öka andelen elever som uppnår godkända betyg på respektive kurs. (Nämndmål)

Andel godkända elever som avslutat kurs D inom ett år från kursstart ska öka (KF-indikator)

Prioriterade utvecklingsområden under perioden

- även fortsättningsvis anordna gemensamma seminarier kring kursmål, bedömning och betygsättning
- enheterna utarbetar metoder för att höja resultaten framför allt på studieväg 1 kurs B

Betygsresultat

Här presenteras andelen studerande som avslutat respektive kurs med lägst godkänt betyg de senaste fem åren. Kurserna inom sfi är A, B, C och D. På SIFA ges också kurser i svenska som andraspråk (SAS) inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning vars resultat för de tre senaste åren presenteras.

Andel betyg inom sfi de senaste fem åren

	Betyg A	Betyg B	Betyg C	Betyg D
2005/2006	54 %	63 %	65 %	81 %
2006/2007	54 %	69 %	68 %	84 %
2007/2008	68 %	73 %	71 %	80 %
2008/2009	89 %	83 %	83 %	84 %
2009/2010	91 %	86 %	85 %	83 %

För detaljerade resultat per kurs och anordnare se bilaga 1.

Andel betyg inom SAS de senaste tre åren

	SAS grund	SAS A	SAS B
2007/2008	77 %	89 %	82 %
2008/2009	68 %	82 %	76 %
2009/2010	74 %	80 %	70 %

Indikator

Den av Kommunfullmäktige satta indikatorn att andelen studerande som avslutat kurs D inom ett år från kursstart med minst betyget godkänt ska öka har justerats under perioden. Hösten 2009 var målsättningen att 30 % ska uppnå målet, men ändrades vid årsskiftet 2009/2010 till 33 %.

Studietid	Antal betyg D 2008/2009	Antal betyg D 2009/2010
< ½ år	175	209
0,6 - 1 år	325	357
Indikator	500/1391 = 36,0 %	566/1467 = 38,6 %

Totalt 566 studerande har uppnått minst godkänt betyg på kurs D inom ett år, vilket är 38,6 % av de 1467 som fick betyg på kursen under läsåret 2009/2010. Detta innebär måluppfyllelse av fullmäktiges indikator.

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

Andelen godkända betyg för sfi-kurser har ökat i staden. Det är endast kurs D som har gått ned, dock endast med 1 procentenhet jämfört med föregående redovisningsperiod.

I kvalitetsredovisningarna tar enheterna upp nedanstående orsaker till ökad måluppfyllelse:

- Anordnarna disponerar nu själva antalet timmar de studerande får för att nå kursmålen. Det innebär att både lärare och studerande kan fokusera helt på målen i stället för att oroa sig för timmarna.
- De enskilda samtalen kring den individuella studieplanen har blivit mer inarbetade och enheterna uppger att samtalen blivit mer regelbundna och dokumenteras bättre.
- Flera enheter erbjuder de studerande tillvalsgrupper/stödgrupper/fördjupningsgrupper för att erbjuda det stöd och den inriktning som är lämpligast för var och en av de studerande.
- Anordnarna har konkretiserat målen och betygskriterierna så att de studerande bättre kan bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven i kursplanerna.
- Stadens krav att samtliga lärare ska vara behöriga har lett till att kompetensen hos lärarna höjts.
- Enheterna resonerar i arbetslag och på studiedagar kring bedömning och flera enheter uppger att inte någon lärare enskilt gör bedömningen av en studerandes måluppfyllelse.

Ett problem som nämns i redovisningarna är att studerande ibland kräver att få avsluta kursen och göra slutproven innan läraren ser att de nått målen. Oftast visar då också provet att den studerande inte nått målen och resultatet blir att den studerande inte kan få godkänt. Dessa studerandes resultat finns med i provstatistiken och då med negativ påverkan.

En ökning på drygt två procentenheter ses också på indikatorn. Det är svårt att säga om försöket med sfi-bonus⁴ som har pågått under redovisningsperioden har bidragit till ökningen, och det är svårt att i statistiken se något tydligt bevis för att det skulle vara så. Under redovisningsperioden beviljades i Stockholms stad 122 personer sfi-bonus efter kurs D vilket är 8 % av det totala antalet som avslutade kurs D med att göra prov.

Hermods har den snabbaste genomströmningen, 71 % av studerande som under året klarat kurs D har gjort det inom ett från kursstart. Motsvarande siffra för SIFA är 66 %, för ABF 60 % och för Lernia Globen 48 %. Dessa enheter har liknande studerandeunderlag med en övervägande del akademiker.

För kursen svenska som andraspråk inom SIFA har resultaten för de gymnasiala kurserna även den här redovisningsperioden försämrats något. En ökning har skett på den grundläggande kursen. Någon analys av förändringarna görs inte.

I det nya avtalet som började gälla 080701 föreskriver staden att samtliga studerande får en introduktion på minst två veckor. Här ska kartläggningen från SFI-centrum följas upp och

⁴Lag (2009:657) om försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulansersättning inom svenskundervisning för invandrare

fördjupas och en fördjupad studieplan upprättas så att de studerande ska komma i rätt undervisningsgrupp och vid behov få särskilt stöd.

Under redovisningsperioden har Skolinspektionen genomfört en kvalitetsgranskning av just kartläggningen och individualiseringens kvalitet hos alla skolor i egen regi, Competens Högdalen samt ABF. I rapporten framkommer att den kartläggning och individualisering som ska genomföras inte är fullt ut tillfredsställande utom hos ABF.

I Brukarundersökningen under rubriken Kunskap och Lärande uppger 74 % av de svarande att de har en studieplan och 52 % att de har samtal med sin lärare minst en gång per månad om sina studier och studieresultat. Motsvarande siffra för samtal vid förra mätningen 2008 var 43 % och 2006 38 % vilket visar på en positiv utveckling. Resultatet för andelen som har en studieplan är en marginell ökning från 72 % till 74 %. I undersökningen svarar 75 % av de tillfrågade att lärarna talar om för dem vad de ska göra för att klara godkänt på kursen. Här ser förvaltningen en positiv trend, men även ett fortsatt utvecklingsbehov.

Provresultat Nationella prov

Nationella prov för kursen 2C genomfördes för första gången i november 2009 och för 1B i december 2009. Därefter har de nationella proven genomförts precis som för kurs D cirka var 5e vecka. För kurserna 1A, 2B och 3C har enheterna genomfört egenproducerade kursprov.

Här nedan presenteras provstatistiken från kursen 3D för de senaste fem åren, och kurserna 1B och 2C för den senaste redovisningsperioden.

	Andel godkända nationella prov kurs 1B	Andel godkända betyg kurs 1B	Andel godkända nationella prov kurs 2C	Andel godkända betyg kurs 2C	Andel godkända nationella prov kurs 3D	Andel godkända betyg kurs 3D
2005/2006					74 %	81 %
2006/2007					78 %	84 %
2007/2008					68 %	80 %
2008/2009					73 %	84 %
2009/2010	59 %	83 %	66 %	79 %	70 %	83 %

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

Nationella prov ska endast ses som ett av flera underlag vid betygsättning. Proven mäter inte alla kursmål och det är lärarna som ska göra en bedömning av måluppfyllelsen. Det är normalt att det uppstår en viss diskrepans mellan andelen godkända prov och andelen godkända betyg. Samtidigt är det inte önskvärt att diskrepansen blir för stor. Därför är det viktigt att lärarna dokumenterar kunskapsutvecklingen. Många av enheterna arbetar med portfolio vilket utgör dokumentation vid betygskonferenser.

I kvalitetsredovisningarna tar enheterna upp diskrepansen mellan andel godkända provresultat och godkända på kurs. Det har skett en mindre ökning av diskrepansen på kurs 3D. En del av enheterna lyfter upp införandet av it-baserade nationella prov som en möjlig orsak till

ökningen. Det har vid införandet varit en hel del komplikationer och störningsmoment vilket kan ha påverkat de studerandes provresultat.

Av sammanställningen ser förvaltningen att diskrepansen är väldigt stor på kurs 1B. En av orsakerna enheterna tar upp är att det är första gången den här målgruppen gör ett nationellt prov. Målgruppen inte är van vid att göra prov, speciellt inte it-baserade som var två till antalet under perioden. Även på kurs 2C är diskrepansen mellan satta betyg och provresultatet stor. Precis som på kurs 3D är den 13 procentenheter. En möjlig tolkning till skillnaden på kurserna 1B och 2C är också att nivån på kurserna har tolkats på olika sätt på enheterna men att de nationella proven nu bidrar till en ökad likvärdighet. En minskad diskrepans kommande redovisningsperiod bör därför kunna ses.

Ett prioriterat utvecklingsområde för förvaltningen var att enheterna utarbetar metoder för att höja resultaten framför allt på studieväg 1 kurs B. Statistiken visar att en markant ökning av de studerande som har fått godkänt betyg på kurs 1B har skett under redovisningsperioden, från 40 % till 83 %. Under perioden har dessutom nästan dubbelt så många studerande gjort prov jämfört med föregående period. Det är dock fortfarande ett litet antal av de totala studerande, endast 99 st av totalt 5880 på samtliga kurser. Som konstaterades i föregående års redovisning har denna grupp studerande med ingen eller möjligen mycket kort skolgång i sina hemländer behov av mycket lång tid för att nå den läs- och skrivfärdighet som motsvarar målen på kurs B. Enheterna har precis som tidigare arbetat med extra stödinsatser i läs- och skrivfärdigheter vilket kanske är en bidragande orsak till den positiva utvecklingen av resultatet. Flera av enheterna nämner också Stadens satsning med modersmålslärare som en möjlighet att under nästa år förbättra kunskapsinhämtningen, främst för de kortutbildade.

Bedömaröverenstämmelse

SFI Stockholm har ansvar för att det i staden finns en god bedömaröverensstämmelse och en rättssäker betygsättning och för förvaltningen har det varit ett prioriterat område att erbjuda seminarier för enheternas lärare.

Flera av enheterna beskriver att de själva anordnar bedömarseminarier för sina lärare på de olika enheterna. De flesta har också betygskonferenser där samtliga lärare deltar för att få en samsyn kring betygsättning. Utbildningsborgens tar upp att deras arbete med betyg och bedömning har lett till en förändring i rutinerna så att två lärare alltid skriver under betyget för en studerande. Competens nämner att de har startat en bedömargrupp i februari 2010 för att gemensamt bedöma den skriftliga delen av alla proven med syftet att skapa en mer likvärdig bedömning.

Rektor för externa anordnare har deltagit i vissa betygskonferenser på enheterna. Samtliga genomförda prov skickas in till SFI Stockholm och där läses regelbundet några bedömda skrivuppgifter från samtliga anordnare för att säkerställa en likvärdig bedömning. Vid behov kontaktas skolledningen för återkoppling av de bedömda skrivuppgifterna.

Förvaltningen har under perioden startat ett arbete att erbjuda bedömningsseminarier och kompetensutveckling för samtliga sfi-lärare i Stockholm inom ramen för kvalitetshöjande medel för insatser i samband med försöksverksamhet med sfi-bonus.

Sammanfattande slutsats

Förvaltning konstaterar att en fortsatt positiv utveckling av måluppfyllelsen sker avseende andel betyg på kurserna och progressionstakten inom sfi. Det råder dock stora skillnader mellan enheterna vad gäller både betygsresultat och diskrepansen mellan satta betyg och provresultat varför förvaltningen måste fortsätta arbetet med bedömaröverensstämmelse. Vidare ämnar förvaltningen åtgärda de av Skolinspektionens påpekanden vid kvalitetsgranskningen – fördjupad kartläggning, uppföljning av kunskapsutveckling och kommunikation kring detta med de studerande, individualiseringen och särskilt stöd till studerande i behov av detta.

Ansvar och inflytande

Mål

"De demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar skall omfatta alla elever. Elevernas ansvar för att planera och genomföra sina studier samt deras inflytande på såväl innehåll som former skall vara viktiga principer i utbildningen. Enligt skollagen åligger det alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer."
(Lpf 94)

"Sfi-undervisningen i Stockholm ska präglas av en hög kvalitet, individualisering och närhet till yrkeslivet." (Skolplan för Stockholms stad)

Prioriterat utvecklingsområden under perioden

- enheterna fortsätter att utveckla arbetsformer och metoder som leder till ett reellt inflytande i undervisningen

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

Läroplansmålet Ansvar och inflytande ska genomsyra verksamheten på alla nivåer - verksamheten i stort, på personalnivå och på studerandenivå. Ansvar och inflytande ska påverka inlärningsprocessen och den studerandes eget ansvar för sin inläring, trivsel och motivation till studier ska lyftas fram. Staden har valfrihet och mångfald som ett riktmärke för sina verksamheter och stadens sfi är mycket flexibel och de studerande kan välja skola, tid på dagen, omfattning och studieform.

Som i föregående periods kvalitetsredovisning kan förvaltningen konstatera även i år att samtliga anordnare har någon form av klassråd och studeranderåd, dock verkar det inte vara lika frekvent med konkret inflytande över klassrumssituationen vilket också var något som

framkom av Skolinspektionens granskningsrapport. Studeranderåden sker tillsammans med någon i ledningsfunktion och i olika intervaller, från varje månad till en gång per termin. Där studeranderåd fungerat upplever enheterna det som ett uppskattat och värdefullt instrument för att skapa medinflytande och göra de studerande uppmärksamma på den demokratiska processen, och tjänar därmed dubbla syften – dels som möjlighet att ta fram diskussioner kring normer och värden, dels för att lyfta den studerandes eget ansvar.

Flera enheter tar upp att deltagare kan påverka via enkäter men i redovisningarna saknas ofta tydliga resultat och jämförelser med tidigare års resultat. Dessutom kan en viss osäkerhet skönjas kring vad man önskar mäta och hur man bäst ska göra det. Även hur återkopplingen till de studerande går till är inte tydligt formulerat i redovisningarna och bör förbättras. Competens, Utbildningsborgen och Lernia är enheter som lyfter fram just detta läroplansområde som ett av sina utvecklingsområden under kommande period med bland annat en inriktning på utformningen av studerandeenkäter.

Flera enheter lyfter upp informella samtal som en metod, bland annat SFI Söderort och SFI Västerort. Skolinspektionen har dock för båda dessa enheter påpekat att uppföljningen av just kvalitetsredovisning och arbetsplaner inom området ansvar och inflytande bör förbättras och inte bygga på informella samtal utan på en mer strukturerad form av inflytande och delaktighet. Endast 64 % av de studerande har i Brukarundersökningen uppgett att de upplever att lärarna anpassar studieinnehåll efter olika intressen och mål (sid 23).

ABF redovisar att deltagare ges stor möjlighet att påverka kursens innehåll och utformning av tillvalskurser vilket uppges som en orsak till att många av deras studerande upplever att de har ett reellt inflytande över sin studiesituation (Brukarundersökningen 2010 sid 28). Dock konstaterar de att de trots detta vill fortsätta arbetet att öka elevinflytande så att verkligen alla studerande känner att de har möjlighet att påverka undervisningen.

Något annat som flera av enheterna lyfter upp som en möjlighet för studerande att påverka sin studiesituation är de individuella fördjupade studieplanerna och utvecklingssamtalen. Lernia tar också upp att deras studerandes möjlighet till flexibla lösningar är väldigt stor och att de noterat att studerande i större utsträckning än tidigare har valt individuella schemalösningar.

Sammanfattande slutsats

Förvaltningen kan konstatera att enheterna har använt sig av olika metoder för att synliggöra den studerandes eget ansvar för sin inläring. Av redovisningarna framkommer dock att metoderna bör vidareutvecklas och göras tydligare. Även Skolinspektionen påpekar att inflytande och möjlighet till delaktighet på det övergripande finns på enheterna men att det måste införas även i klassrumssituationen för att säkerställa att inflytande och individualisering sker för samtliga studerande på lektionerna utifrån deras erfarenheter, intressen och behov.

Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Mål

"De frivilliga skolformerna skall nära samverka med den obligatoriska skolan, med arbetslivet, med universiteten och högskolorna och med samhället i övrigt" och vidare att de studerande " får kännedom om arbetslivets villkor särskilt inom sitt studieområde..." (Lpf 94)

Medverka till arbetskraftsdeltagande och självförsörjning för socialtjänstens och flyktingmottagningens målgrupper (nämndmål)

Prioriterat utvecklingsområden under perioden

- *enheterna fortsätter att utveckla yrkesinriktad sfi samt utökar kontakten med det omgivande samhället*

Bedömning och analys av måluppfyllelsen

I redovisningarna beskriver enheterna att de inriktar undervisningen mot arbetslivet och samverkar med det omgivande samhället på flera olika sätt. Ett flertal av enheterna erbjuder specifikt yrkesinriktade sfi-kurser t.ex. med inriktning mot vård och omsorg, barn och fritid, transport, teknik m.fl. Hos de flesta anordnare arbetar de studerande med CV och meritportfölj.

Inom SIFA bedrivs länsövergripande sfx-utbildningar. Sedan februari 2010 har antalet sfx-utbildningar utökats med en utbildning för ekonomer, jurister, samhälls-, personal- och systemvetare. Utbildningen är ett projekt i samarbete med Länsstyrelsen, Jusek och Södertörns högskola vilka också deltar i antagningsprocessen.

SFI Söderort har sedan flera år väl utvecklade yrkesinriktade sfi-kurser med praktik där man har mycket samverkan med branscher och kommunala verksamheter. En kurs som har gett bra resultat, ca 80 % av deltagarna har fått godkänt betyg i yrkesämnen, är sfx-utbildningen Svenska för Lastbilsförare. De lyfter också upp att många av de studerande i deras övriga yrkesförberedande sfi-kurser får arbete under eller i anslutning till kursen. Dock redovisas det inte några faktiska siffror av hur många studerande det rör sig om.

Samtliga enheter uppger att de har kontakter och samarbete med bl.a. näringsliv, föreningsliv och frivilligorganisationer, myndigheter, stadsdelar och jobbtorg. Competens tar upp att de har en aktiv kontakt med det omgivande samhället och att de tillsammans med de studerande gör många studiebesök. De hänvisar till Brukarundersökningen där 74 % uppger att de ofta eller ibland gör studiebesök (s 17).

Flera av enheterna uppger att det har varit svårt att erbjuda praktik till de studerande på studieväg 1 och 2. Lernia redovisar dock att 279 studerande har varit ute på praktik i en eller flera omgångar vilket kan jämföras med t.ex. Utbildningsborgen som haft 41 st och Hermods ca 20 st. Positivt är att 43 % av Lernias praktikanter har fått någon form av anställning i direkt anslutning till praktikperioden. De redovisar också att 800 studerande deltagit i yrkesinriktad sfi hos dem och konstaterar att det är en ökning jämfört med föregående redovisningsperiod.

SFI Västerort lyfter upp två projekt de har startat upp under perioden. Språksam, en samverkan med stiftelsen Äldrecentrum där icke svenskfödd personal inom främst äldreomsorgen under cirka 1,5 år erbjuds kurs i svenska och yrkeskunskap ett par timmar per vecka. Syftet är att deltagarna ska fungera bättre i sitt yrke. Det andra projektet, Rätt steg, är riktat till nyanlända analfabeter och syftar till att hitta alternativa arbetssätt som gör det möjligt för de studerande att snabbare komma närmare anställningsbarhet.

Flera av enheterna lyfter i sina redovisningar upp insatserna som deras studie- och yrkesvägledare gör. Många nämner att de har sett en ökning av antalet studerande som bokar in tid för individuell vägledning liksom resultatet från Brukarundersökningen där 62 % av de svarande totalt i staden anger att de har fått information av en studie- och yrkesvägledare.

Sammanfattande slutsats

Förvaltningen konstaterar att enheterna har samarbete med det omgivande samhället och ett brett utbud av studiebesök erbjuds de studerande. Vidare konstaterar förvaltningen att yrkesinriktad sfi är väl implementerat på flertalet av enheterna. Studie- och yrkesvägledare har av flera enheter konstaterats vara en tillgång och som de studerande utnyttjar väl. Utvecklingsområdet inom utbildningsval och arbetsliv bedömer förvaltningen vara inom praktik vilket också är något som lyfts upp av Skolinspektionen.

Sammanfattande bedömning och analys

Förvaltningen bedömer att Stadens sfi håller en hög kvalitet där de studerande i stor utsträckning erbjuds en flexibel, effektiv, samhälls- och arbetslivsinriktad sfi-undervisning. Lärarnas kompetens är generellt hög och betygsresultaten har en positiv utvecklingstrend. Brukarundersökning och kvalitetsredovisningarna visar på en god studiemiljö där respekt för individen råder.

Identifierade prioriterade utvecklingsområden 2010/2011

Förvaltningen har från sammanställningen av enheternas kvalitetsredovisningar har gjort bedömningen att följande utvecklingsområden ska prioriteras läsåret 2010/2011:

Kvalitetsarbetet

- satsa på att stödja anordnarna i kvalitetsarbetet så att kvalitetsarbetet på samtliga enheter ska upplevas som en naturlig del i enhetens utvecklingsarbete.
- satsa på att stödja anordnarna att skapa former för en reell delaktighet bland främst studerande men också personal i kvalitetsarbetet.

Normer och Värden

- satsa på att enheterna utvecklar ett mer aktivt, konkret och systematiserat värdegrundsarbetet för samtliga studerande i det vardagliga arbetet.

Kunskap samt betyg och bedömning

- satsa på att skapa en ökad bedömaröverensstämmelse och att diskrepansen på de kurser med stor diskrepans mellan provresultat och satta betyg minskas.
- satsa på att säkerställer att enheterna genomför fördjupad kartläggning, uppföljning av kunskapsutveckling och kommunikation kring detta med de studerande, individualiseringen och särskilt stöd till studerande i behov av detta.

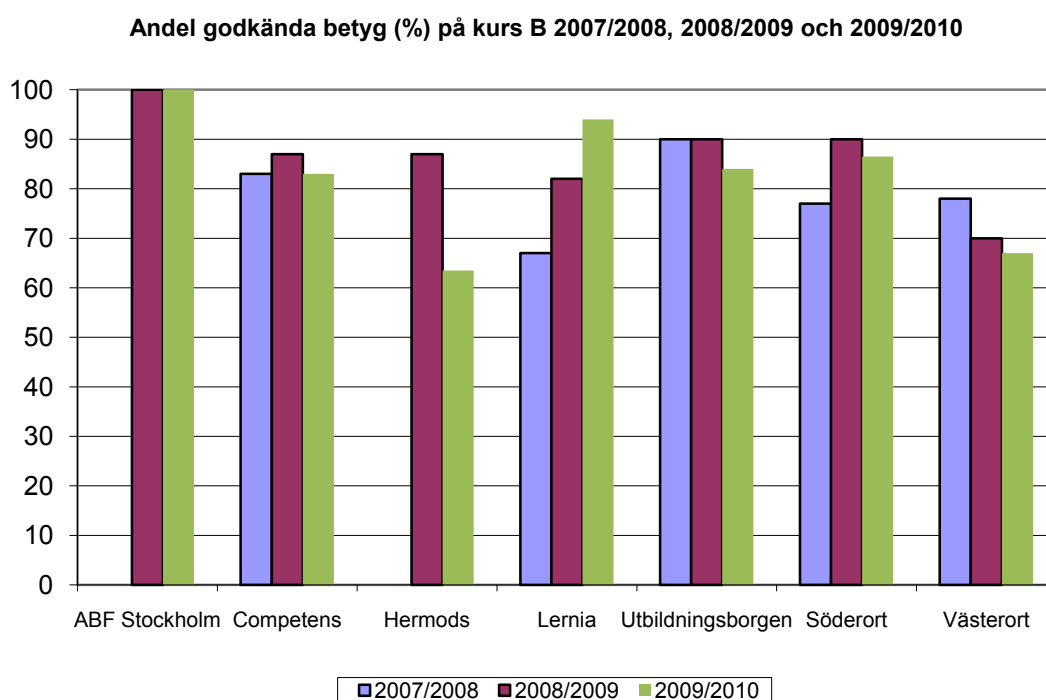
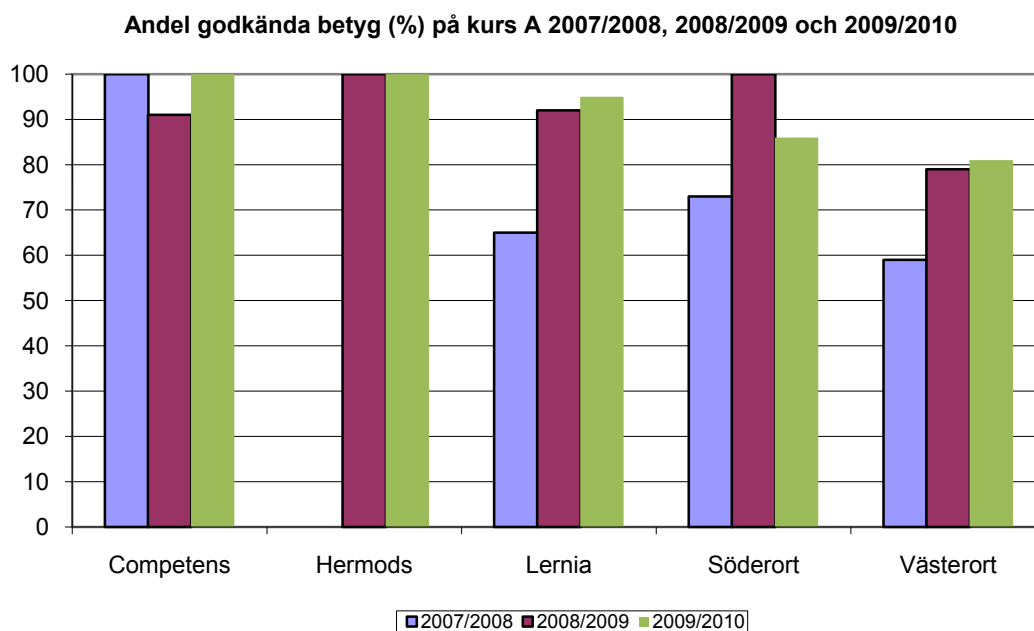
Ansvar och inflytande

- satsa på att enheterna utvecklar former för inflytande och delaktighet även i klassrumssituationen så att samtliga studerande utifrån sina erfarenheter, intressen och behov upplever ett reellt inflytande på studieinnehåll och studiematerial.

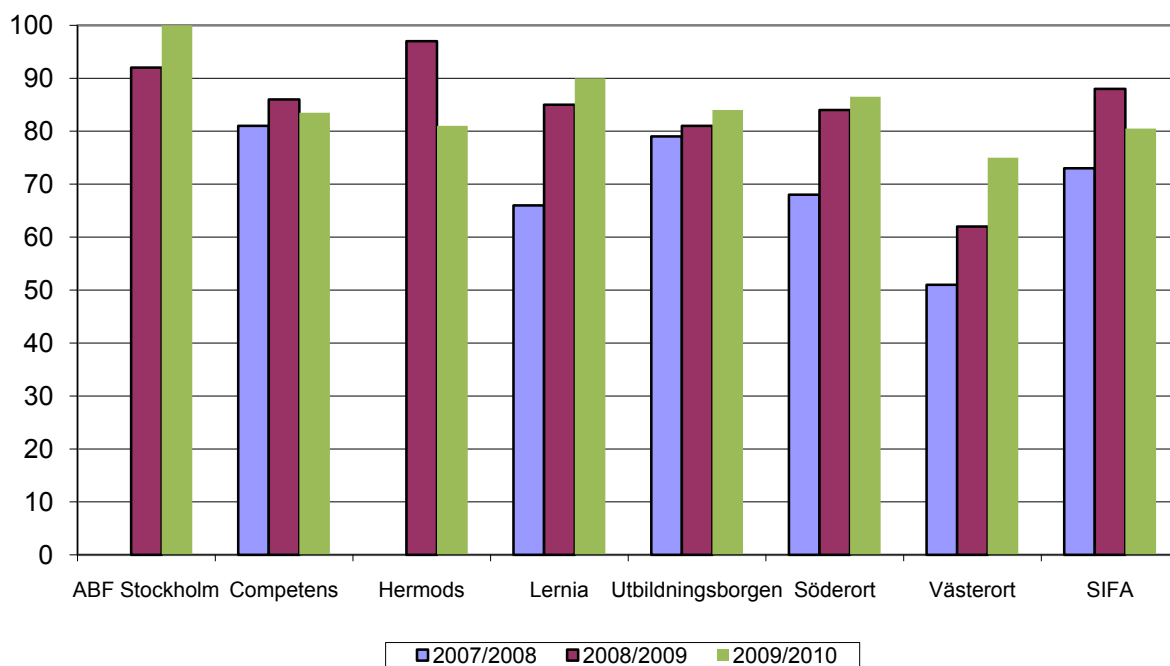
Utbildningsval och arbetsliv

- satsa på att enheterna utvecklar arbetssätt för att i högre omfattning kunna erbjuda de studerande praktik

Betygsresultat per kurs och anordnare

Andel godkända betyg (%) på kurs C 2007/2008, 2008/2009 och 2009/2010

Andel godkända betyg (%) på kurs D 2007/2008, 2008/2009 och 2009/2010

